

*Nauczyciele w swoich działaniach
dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych
ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów,
troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską
z poszanowaniem godności osobistej ucznia.*

USTAWA O SYSTEMIE OŚWIATY

PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
Zespołu Szkolno – Przedszkolnego
w Reńskiej Wsi

Reńska Wieś, 16.09.2020 r.

SPIS TREŚCI:

1. Podstawy prawne programu wychowawczo – profilaktycznego	3
2. Cele wychowawczo – profilaktyczne szkoły	4
3. Diagnoza problemów społeczności szkolnej	7
4. Główne kierunki działań na poszczególnych etapach edukacyjnych	11
5. Katalog wartości szczególnie istotnych w procesie wychowania	16
6. Zadania nauczyciela wychowawcy	17
7. Współpraca rodziców ze szkołą	17
8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym	18
9. Stałe uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym	19
10. Organizacja pomocy w sytuacjach zagrożenia	19
11. Formy i zasady nagradzania uczniów wyróżniających się swoim zachowaniem	20
12. Zachowania przynoszące uszczerbek dobremu imieniu ucznia i szkoły	20
13. Metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych	22
14. Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego	22
15. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa pierwsza	30
16. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa druga	31
17. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa trzecia	32
18. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa czwarta	33
19. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa piąta	36
20. Program wychowawczo – profilaktyczny SPÓJRZ INACZEJ – klasa szósta	38
21. Program wychowawczo – profilaktyczny – klasa siódma	39
22. Dodatkowy blok tematyczny programu SPÓJRZ INACZEJ	40
23. Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych	41
24. Ewaluacja programu	42

1. Podstawy prawne Programu Wychowawczo – Profilaktycznego szkoły:

- *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust. 1.*
- *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 poz. 59).*
- *Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 nr 120, poz. 526, z późn. zm, art. 33).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 poz. 356).*
- *Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 2015, poz. 1249).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. nr 26, poz. 226).*
- *Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. nr 10, poz. 55).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 nr. 6 poz. 69 z późn. zm).*
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach szkołach i placówkach (Dz. U. z 2013, poz. 532).*

Przy opracowaniu programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły uwzględniono także:

- *dotychczasowe doświadczenia szkoły;*
- *zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów i kierunków pracy w obszarze wychowania i profilaktyki w szkole i środowisku;*
- *przeprowadzoną diagnozę sytuacji wychowawczej, opiekuńczej, zagrożeń związanych z zachowaniami ryzykownymi, uzależnieniami w szkole i środowisku, działalnością uczniów w cyberprzestrzeni;*
- *przewidywane zmiany w szkole, środowisku i kraju, mogące mieć wpływ na proces wychowania.*

Program realizowany będzie przez wszystkich wychowawców i nauczycieli przedmiotów we współpracy z dyrektcją, ze specjalistami: pedagogiem, doradcą zawodowym, logopedą, pielęgniarką szkolną oraz z rodzicami uczniów, a także z instytucjami i organizacjami

pozarządowymi. Program Wychowawczo – Profilaktyczny jest zgodny ze Statutem szkoły i Koncepcja Pracy Szkoły, w której opisana jest misja i wizja placówki.

Wprowadzenie do programu

Zadania wychowawcze szkoły są podporządkowane nadrzędnemu celowi, jakim jest wszechstronny rozwój ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym. Szkoła jako środowisko wychowawcze ma za zadanie wspomagać uczniów w osiąganiu wszechstronnego rozwoju, kształtować postawy, umożliwić korygowanie deficytów w celu optymalizacji osiągnięć edukacyjnych uczniów oraz zapobiegać zagrożeniom poprzez profilaktykę, przeciwdziałanie istniejącym zagrożeniom i wsparcie uczniów w trudnych sytuacjach.

Wychowanie to proces wspierania wychowanka w rozwoju, umożliwianie mu osiągnięcia pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, psychicznej, intelektualnej, społecznej i duchowej na miarę jego możliwości. Zależy nam, aby uczniowie umieli prowadzić zdrowy styl życia, budować satysfakcjonujące relacje i współpracować z innymi, brać odpowiedzialność za własne postępowanie, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, dostrzegać problemy drugiego człowieka, kierować się przyjętymi w szkole wartościami, kształtować swoje postawy prospołeczne i patriotyczne.

Profilaktyka to kompleksowe działania kompensujące niedostatki wychowania, które obejmują trzy obszary: wspieranie wychowanków w radzeniu sobie z trudnościami, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących.

W naszych działaniach stosować będziemy profilaktykę uniwersalną, skierowaną do wszystkich członków społeczności szkolnej, wskazującą i selektywną do wybranych grup uczniów, po wcześniejszej corocznej diagnozie problemów i zagrożeń.

2. Cele wychowawczo – profilaktyczne szkoły

CELE STRATEGICZNE:

Cele strategiczne wynikają z przeprowadzonej diagnozy środowiska szkolnego, wniosków z ewaluacji wewnętrznej i zewnętrznej, wspólnych ustaleń członków społeczności szkolnej, priorytetów Ministerstwa Edukacji Narodowej.

1. Rozwijanie patriotyzmu oraz zasad poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na wartości kulturowe Europy i świata.
2. Przygotowania do życia w społeczeństwie – kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.
3. Kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych.
4. Dbanie o bezpieczeństwo w sieci (kształtowanie umiejętności korzystania z mediów, portali i urządzeń komputerowych).

5. *Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej.*
6. *Pomoc w planowaniu własnej ścieżki życiowej.*
7. *Budowanie wzajemnych relacji w społeczności szkolnej opartych na zaufaniu i życzliwości.*

Cele strategiczne	Cele szczegółowe
<p>1. Rozwijanie patriotyzmu oraz zasad poszanowania polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na wartości kulturowe Europy i świata.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wprowadzenie ucznia w rozszerzające się stopniowo kręgi życia społecznego: rodzinę, region i ojczyznę; • kształtowanie więzi z krajem ojczystym i świadomości obywatelskiej; • rozwijanie poszanowania postaw prospołecznych i dobra wspólnego; • kształtowanie szacunku dla własnego państwa; • rozwijanie aktywnego udziału w życiu społeczności szkolnej, lokalnej i państwowej; • kształtowanie tożsamości narodowej i współuczestnictwa w pielęgnowaniu tradycji; • umożliwianie kreatywnego uczestnictwa w wydarzeniach kulturowych i politycznych; • rozwijanie poczucia odpowiedzialności oraz szacunku dla symboli narodowych; • kształtowanie odpowiedniego zachowania w czasie uroczystości szkolnych, państwowych.
<p>2. Przygotowanie do życia w społeczeństwie – kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności nawiązywania relacji z drugą osobą; • kształtowanie poczucia przynależności do grupy: rodziny, klasy, szkoły, grupy rówieśniczej, społeczności lokalnej, narodowej i międzynarodowej; • nauka przestrzegania norm i zasad obowiązujących w danej grupie; • uczenie zasad kulturalnego zachowania; • uczenie zaspokojenia potrzeb w sposób akceptowany społecznie; • uczenie akceptowania zmian w środowisku społecznym; • uczenie poszanowania mienia wspólnego; • adaptacja nowych osób w środowisku szkolnym; • nabycie umiejętności proszenia o pomoc, także rówieśników; • kształtowanie postawy troski o innych i działania na ich rzecz.
<p>3. Kształtowanie prawidłowych postaw prozdrowotnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznawanie siebie, śledzenie przebiegu swojego rozwoju; identyfikowanie i rozwiązywanie problemów zdrowotnych; • zrozumienie, czym jest zdrowie, od czego zależy, dlaczego i jak należy o nie dbać; • rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi; • wzmacnianie poczucia własnej wartości i wiary w swoje możliwości; • rozwijanie umiejętności osobistych i społecznych sprzyjających dobremu samopoczuciu i pozytywnej adaptacji do zadań i wyzwań codziennego życia; • przygotowanie się do uczestnictwa w działaniach na rzecz zdrowia i tworzenia zdrowego środowiska w domu, szkole, miejscu pracy, społeczności lokalnej.
<p>4. Dbanie o bezpieczeństwo w sieci (kształtowanie umiejętności korzystania z mediów, portali i urządzeń komputerowych).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • upowszechnianie zasad bezpiecznego i właściwego zachowywania się w Internecie, głównie poprzez promowanie internetowej etykiety; • wyrobienie postawy dystansu wobec przekazów elektronicznych i krytycyzmu wobec treści informacji; • wyrabianie umiejętności klasyfikowania i wartościowania wiadomości zdobytych w internecie; • uświadomienie uczniom faktu, że anonimowość w sieci jest tylko pozorna;

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pokazywanie korzyści wpływających z właściwego korzystania z sieci;</i> • <i>uświadomienie rodzicom ich decydującej roli w zakresie kontroli nad sposobami korzystania przez dziecko z Internetu;</i> • <i>zapoznanie rodziców ze sposobami kontrolowania i ograniczenia dostępu dziecka do wybranych, niepożądanych treści;</i> • <i>promowanie wśród uczniów, rodziców i nauczycieli akcji oraz programów o różnym zasięgu na rzecz bezpiecznego Internetu;</i> • <i>uczulenie nauczycieli na problem bezpieczeństwa dzieci w sieci.</i>
<p>5. Rozwijanie i wspieranie działalności wolontariackiej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>rozwijanie wśród młodzieży postawy zaangażowania na rzecz potrzebujących pomocy, otwartości i wrażliwości na potrzeby innych, życzliwości i bezinteresowności;</i> • <i>aktywne działanie w obszarze pomocy koleżeńskiej;</i> • <i>wypracowanie systemu włączenia młodzieży do działań o charakterze wolontariackim;</i> • <i>wykorzystanie ich umiejętności i zapału w pracach na rzecz szkoły i środowiska szkolnego;</i> • <i>łączenie na poziomie szkoły i jej otoczenie młodzieży chętnej do niesienia pomocy osobami i środowiskiem pomocy tej oczekującymi;</i> • <i>wspieranie ciekawych inicjatyw młodzieży szkolnej.</i>
<p>6. Pomoc w planowaniu własnej ścieżki życiowej.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>pomaganie uczniom w trafnym wyborze zawodu i drogi dalszego kształtowania oraz określania własnych predyspozycji;</i> • <i>przygotowanie uczniów do świadomego wyboru dalszej drogi życiowej, świadomego wyboru szkoły, zawodu, zakładu pracy;</i> • <i>kształcenie umiejętności analizy swoich mocnych i słabych stron;</i> • <i>wyzwalanie wewnątrzszkolnego potencjału uczniów;</i> • <i>rozwijanie umiejętności pracy zespołowej i współdziałania w grupie;</i> • <i>przełamywanie barier emocjonalnych;</i> • <i>wyrabianie szacunku dla samego siebie;</i> • <i>planowanie własnego rozwoju.</i>
<p>7. Budowanie wzajemnych relacji w społeczności szkolnej opartych na zaufaniu i życzliwości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>zapewnienie dobrej atmosfery pełnej zaufania i przyjaznych relacji między uczniami –nauczycielami – rodzicami i środowiskiem lokalnym;</i> • <i>tworzenie warunków do partnerskiej współpracy między wszystkimi członkami społeczności szkolnej;</i> • <i>kształtowanie postawy dialogu, umiejętności słuchania innych i rozumienie ich poglądów.</i>

3. Diagnoza problemów społeczności szkolnej

Punktem wyjścia do opracowania diagnozy problemów występujących w naszej szkole są:

- *Ewaluacja dotychczas działającego programu wychowawczo – profilaktycznego;*
- *Analiza sytuacji opiekuńczo – wychowawczej;*
- *Naturalna bieżąca obserwacja życia szkoły i zachowań poszczególnych osób wchodzących w skład tej społeczności;*
- *Potrzeby i problemy uczniów, rodziców i nauczycieli opracowane na podstawie przeprowadzonej ankiety.*

MOCNE STRONY SZKOŁY	
Bezpieczeństwo i profilaktyka.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Poczucie bezpieczeństwa uczniów;</i> • <i>Uczniowie znają alternatywne sposoby rozwiązywania sytuacji konfliktowych i radzenia sobie ze złością i stresem;</i> • <i>Uczniowie nie mają osobistych doświadczeń z narkotykami;</i> • <i>Na terenie szkoły nie zauważono problemu palenia tytoniu;</i> • <i>Przestrzegane są prawa dziecka przez dorosłych w szkole;</i> • <i>Deklaratywnie uczniowie znają normy i zasady oraz konsekwencje ich łamania;</i> • <i>Większość rodziców zna zasady obowiązujące w klasie swego dziecka;</i> • <i>Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji;</i> • <i>Nauczyciele znają i wdrażają metody pracy z uczniem nadpobudliwym.</i> • <i>Opracowane są i propagowane procedury postępowania w sytuacjach zagrożeń oraz w sytuacjach kryzysowych;</i> • <i>Brak akceptacji dla przemocy ze strony nauczycieli;</i> • <i>Szkoła prowadzi kampanie profilaktyczne i informacyjne na temat zasad odpowiedniego korzystania z Internetu i telefonii komórkowej . Podejmuje interwencje w każdym przypadku ujawnienie cyberprzemocy. Szkoła wyposaża dzieci w wiedze dotyczącą sposobów postępowania w sytuacjach zagrożenia. Uczniowie nie mogą korzystać podczas przerw z telefonów komórkowych.</i>
Zajęcia pozalekcyjne.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Szkoła organizuje alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego, różnego rodzaju zajęcia pozalekcyjne takie jak: koła zainteresowań, zajęcia artystyczne, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, zajęcia rewalidacyjne, zajęcia logopedyczne, zajęcia socjoterapeutyczne.</i>
Imprezy ogólnoszkolne.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Szkoła organizuje festyn rodzinnym, bal karnawałowy, wieczór kolęd, kiermasz bożonarodzeniowy oraz Wielkanocy, konkurs talentów.</i> • <i>Zainteresowaniem cieszą się zajęcia psychoedukacyjne, prowadzone przez pedagoga i ekspertów z zewnątrz.</i>
Promowanie zdrowego trybu życia.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Szkoła realizuje zadania promujące zdrowie we wszystkich aspektach (popularyzuje aktywne sposoby czasu wolnego, propaguje zdrowy i aktywny styl życia, prowadzi edukację prozdrowotną, wzbogaca wiedzę i umiejętności uczniów w zakresie profilaktyki, wcześniej diagnozuje zagrożenia i przeciwdziała im, uświadamia współzależność pomiędzy zdrowiem fizycznym i psychicznym, uświadamia odpowiedzialność za ochronę własnego zdrowia, wdraża do przestrzegania zasad higieny osobistej i troski o własne zdrowie), zabezpiecza doraźną pomoc medyczną. Współpracuje z instytucjami wspierającymi bezpieczeństwo i ochronę dzieci (policje i straż pożarną).</i> • <i>Szkoła prowadzi profilaktykę uzależnień (wywiadówki</i>

	<i>profilaktyczne dla rodziców).</i>
Akcje charytatywne.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uczniowie i rodzice zaangażowani są w działania prospołeczne proponowane przez samorząd szkoły i wolontariat.</i>
Pomoc psychologiczno – pedagogiczna.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Specjaliści prowadzą zajęcia integrujące zespoły klasowe, zajęcia korekcyjno – kompensacyjne, konsultacje, porady o charakterze terapeutycznym, organizowane są cyklicznie spotkania profilaktyczne z pedagogiem oraz policją, szkoła współpracuje ściśle z poradnią psychologiczno – pedagogiczną pod kątem bezpieczeństwa psychicznego dzieci i rozwiązywania problemów emocjonalnych i rodzinnych.</i> • <i>Specjaliści organizują zajęcia niwelujące poziom agresji w szkole. Szczególną opieką objęte są dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</i>
Współpraca nauczycieli z uczniami.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Większość dzieci deklaruje ogólnie pozytywne relacje z nauczycielami, oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu.</i> • <i>Uczniowie, nauczyciele i rodzice współpracują przy tworzeniu przestrzeni, w której wspólnie ustalają</i>
Współpraca z uczniami.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Większość dzieci deklaruje ogólnie pozytywne relacje z nauczycielami, oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu;</i> • <i>Uczniowie, nauczyciele i rodzice współpracują przy tworzeniu przestrzeni, w której wspólnie ustalają normy i wartości;</i> • <i>Nauczyciele stosują w pracy metody aktywne.</i>
Współpraca z rodzicami	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rodzice współorganizują imprezy i uroczystości szkolne, konkursy;</i> • <i>Występują z inicjatywą różnych form nagradzania uczniów, przeważająca liczba rodziców uważa, że w szkole jest bezpiecznie, że dzieci są akceptowane.</i>
Współpraca z realizatorami zewnętrznymi.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>PPPP w Kędzierzynie – Koźlu, Policja, Staż Pożarna, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Reńskiej Wsi, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Sądowi, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kędzierzynie – Koźlu, Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego, Gminny Ośrodek Kultury w Reńskiej Wsi</i>
Szkoła w środowisku.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Szkoła cieszy się pozytywną opinią w środowisku – bierze udział w projektach lokalnych. Uczestniczy w akcjach o charakterze patriotycznym, obywatelskim, charytatywnym;</i> • <i>Organizuje wycieczki historyczne, krajoznawcze, muzealne, włącza się w lokalne i ogólnopolskie akcje społeczne.</i>

Mimo tych pozytywnych cech pracy naszej szkoły, zdiagnozowano następujące grupy problemów naszych uczniów.

PROBLEMY	
Problemy dotyczące zagrożenia dla dojrzewania fizycznego.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Bierne formy spędzania czasu wolnego: internet, gry komputerowe, telewizja.</i> • <i>Niechęć do wysiłku fizycznego w kilku klasach.</i> • <i>Niewystarczająca wiedza dzieci na temat zdrowego odżywiania.</i> • <i>Problemy dotyczące zagrożenia dla procesu dojrzewania emocjonalnego.</i>
Problemy dotyczące zagrożenia dla procesu dojrzewania emocjonalnego.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Zacieranie granic – uczniowie częściej słyszą o prawach, a nie odpowiedzialności i obowiązkach;</i> • <i>Oglądanie nieodpowiednich filmów i gier często przeznaczonych dla osób dorosłych;</i> • <i>Skupienie na sobie – ja jestem najważniejszy (rodzice i nauczyciele powinni im służyć);</i> • <i>Mała ilość czasu przeznaczona na spotkania z rówieśnikami po lekcjach;</i> • <i>Niska odporność na stres;</i> • <i>Negatywne relacje ze znaczącymi osobami dorosłymi;</i> • <i>Różne formy agresywnego zachowania, często słowne;</i> • <i>Niska samoocena niektórych dzieci;</i> • <i>Brak kultury osobistej używanie wulgaryzmów;</i> • <i>Lekceważenie nauki, niepowodzenia w nauce szkolnej i związany z tym faktem brak wiary we własne siły;</i> • <i>Zaburzenia psychiczne;</i> • <i>Zaburzenia zachowania;</i> • <i>Duża liczba dzieci z deficytami rozwojowymi, trudnościami w nauce;</i> • <i>Niewielka liczba dzieci, które są izolowane.</i>
Zagrożenia dla procesu dojrzewania społecznego.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Przenoszenie do świata dzieci zjawisk typowych dla świata młodzieży lub dorosłych (stroje, pieniądze, kult zgrabnej sylwetki);</i> • <i>Rozbite rodziny – ograniczenia wpływu rodziców, bo często to związki partnerskie;</i> • <i>Zagrożenia współczesnego świata: cyberprzemoc, pedofilia, natrętna reklama;</i> • <i>Problemy adaptacyjne w nowym środowisku.</i>
Problemy zgłaszane przez nauczycieli.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Instrumentalne traktowanie nauczycieli przez niektórych rodziców;</i> • <i>Duża ilość czasu spędzana przez dzieci w świetlicy;</i> • <i>Duża grupa dzieci z nadpobudliwością psychoruchową i brakiem koncentracji uwagi;</i> • <i>Trudność w poradzeniu sobie z zachowaniami rodziców – roszczeniowych, krytykujących, kontrolujących;</i> • <i>Trudności w utrzymaniu dyscypliny podczas lekcji;</i> • <i>Trudność z poradzeniem sobie z dziećmi prezentującymi zachowanie opozycyjno – buntownicze;</i> • <i>Częste nieprzygotowanie dzieci do lekcji oraz nagminne</i>

	<p>spóźnienie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie nie potrafią wskazać autorytetów. • Brak większego zainteresowania programami wychowawczo – profilaktycznymi przeznaczonymi dla rodziców.
<p>Problemy zgłaszane przez rodziców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Niedostatek ekonomiczny. • Niereagowanie niektórych nauczycieli na zachowania agresywne. • Niektóre nudne i mało urozmaicone lekcje. • Mała ilość zajęć pozalekcyjnych. • Niewystarczająca ilość zajęć sportowych. • Bardzo duży hałas i zatłoczenie korytarzy podczas przerw. • Rodzice oczekują zdecydowanie i jednoznacznie postawy nauczycieli i dyrekcji w piętnowaniu, karaniu uczniów łamiących w rażący sposób ogólnie przyjęte zasady.

4. Główne kierunki działań na poszczególnych etapach edukacyjnych

I ETAP EDUKACYJNY – KLASY I – III

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji
<p>Strefa fizyczna – edukacja zdrowotna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia; • zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej; • przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia a aspekcie fizycznym i psychicznym; • kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie; • rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku; • kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo – skutkowe; • uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin; • kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.
<p>Strefa psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych; • kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie

	<p><i>ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimediiów;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach;</i> • <i>przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;</i> • <i>kształtowanie umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie;</i> • <i>w miejscu nauki i zabawy.</i>
<p>Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;</i> • <i>rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;</i> • <i>kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;</i> • <i>kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodniej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;</i> • <i>przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;</i> • <i>zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i kraju;</i> • <i>rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.</i>
<p>Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzenia się;</i> • <i>kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła;</i> • <i>kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego, szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;</i> • <i>kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;</i> • <i>kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich prawa, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;</i>

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia;</i> • <i>przygotowania do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi różnych zawodów;</i> • <i>przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań,</i> • <i>wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;</i> • <i>kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji;</i> • <i>kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie, kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;</i> • <i>kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.</i>
--	--

II ETAP EDUKACYJNY – KLASY IV – VII

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa IV
Strefa fizyczna – edukacja zdrowotna.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Nabywanie podstawowej wiedzy na temat stresu.</i> • <i>Inspirowanie młodzieży do myślenia o własnej motywacji do działania.</i> • <i>Nabywanie umiejętności gromadzenia i porządkowania wiedzy o sobie.</i> • <i>Kształtowanie postaw otwartych na poszukiwanie pomocy oraz porady, kiedy zaczynają się trudności i kiedy wybór jest ważny i trudny.</i> • <i>Kształtowanie postaw prozdrowotnych poprzez promowanie aktywnego i zdrowego stylu życia.</i>
Strefa psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów.</i> • <i>Budowanie atmosfery otwartości i przyzwolenia na dyskusję.</i> • <i>Uświadomienie zagrożeń wynikających z korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych.</i> • <i>Zwiększanie wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.</i> • <i>Rozwijanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi.</i>
Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, stanowiącej podstawę współdziałania.</i> • <i>Kształtowanie umiejętności asertywnego wyrażania własnych potrzeb.</i> • <i>Rozwijanie wrażliwości na potrzeby i trudności innych ludzi.</i> • <i>Kształtowanie postawy szacunku i zrozumienia wobec innych</i>

	<p>osób.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zdolności do inicjowania i podtrzymywania znaczących głębszych relacji. • Budowanie atmosfery wzajemnego szacunku w społeczności szkolnej.
<p>Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z rolą zainteresowań w życiu człowieka. • Uwrażliwianie na kwestie moralne np. mówienie prawdy, sprawiedliwego traktowania. • Kształtowanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia. • Kształtowanie potrzeby uczestnictwa w kulturze.

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa V
<p>Strefa fizyczna – edukacja zdrowotna.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcanie uczniów do pracy nad własną motywacją oraz analizą czynników, które ich demotywują. • Kształtowanie umiejętności podejmowania i realizacji zachowań prozdrowotnych. • Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości.
<p>Strefa psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności prowadzenia rozmowy w sytuacji konfliktu – podstawy negocjacji i mediacji. • Rozwijanie umiejętności identyfikowania przyczyn własnego postępowania. • Dokonywanie analizy wpływu nastawienia do siebie i innych na motywację do podejmowania różnorodnych zachowań. • Rozwijanie poczucia osobistej odpowiedzialności, zachęcanie do angażowania się w prawidłowe i zdrowe zachowania. • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania symptomów uzależniania do komputera i Internetu.
<p>Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie umiejętności rozumienia innych, która sprzyja efektywnej współpracy. • Wyzwalanie chęci do działania na rzecz innych osób w celu poprawy ich sytuacji (wolontariat). • Rozwijanie poczucia przynależności do grupy (samorząd uczniowski, lub, drużyna). • Kształtowanie otwartości na doświadczenie innych ludzi, ich sposobów rozwiązywania problemów, na nową wiedzę. • Rozwijanie świadomości dotyczącej roli osób znaczących i autorytetów.
<p>Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie zainteresowań i pasji uczniów. • Budowanie samoświadomości dotyczącej praw, wartości, wpływów oraz postaw. • Rozwijanie umiejętności wyrażania własnych emocji. • Rozwijanie umiejętność właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca.

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa VI
Strefa fizyczna – edukacja zdrowotna.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności rozpoznawania własnych cech osobowości. • Kształtowanie konstruktywnego obrazu własnej osoby np. świadomości mocnych i słabych stron. • Rozwijanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najważniejszych wartości. Doskonalenie i wzmacnianie zdrowia fizycznego.
Strefa psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych.	<ul style="list-style-type: none"> • Dostarczanie wiedzy na temat osób i instytucji świadczących pomoc w trudnych sytuacjach. • Budowanie atmosfery wsparcia i zrozumienie w sytuacji problemowej oraz promowanie rzetelnej wiedzy mającej na celu zredukowanie lęku. • Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi negatywnymi emocjami oraz z zachowaniami agresywnymi. • Kształtowanie przekonań dotyczących znaczenia posiadających informacji, których wykorzystanie pomaga w redukowaniu lęku w sytuacjach kryzysowych. • Rozwijanie świadomości dotyczącej prawa do prywatności, w tym do ochrony danych osobowych oraz ograniczonego zaufania do osób poznawanych w sieci.
Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności współpracy w dążeniu do osiągnięcia celu. • Uwrażliwianie na różne obszary ludzkich problemów i potrzeb poprzez krzewienie potrzeby udzielania pomocy (wolontariat). • Rozwijanie umiejętności komunikacyjnych: wyrażania własnych opinii, przekonań i poglądów. • Rozwijanie świadomości roli i wartości rodziny w życiu człowieka. • Rozwijanie samorządności.
Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości.	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój zainteresowań, poszerzenie autonomii i samodzielności. Rozwijanie umiejętności krytycznego myślenia w kontekście analizy wpływów rówieśników i mediów za zachowanie. • Dokonywanie analizy postaw, wartości, norm społecznych, przekonań i czynników, które na nie wpływają. Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego.

Obszar działań wychowawczych	Zadania do realizacji klasa VII i VIII
Strefa fizyczna – edukacja zdrowotna.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postawy proaktywnej, w której uczeń przejmuje inicjatywę, ale też odpowiedzialności za swoje działania, decyzję. • Kształtowanie umiejętności świadomego wyznaczania sobie konkretnych celów. • Rozwijanie umiejętności hierarchizacji zadań. • Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określanie osobistego potencjału. • Kształtowanie świadomości własnego ciała z uwzględnieniem zmian fizycznych i psychicznych w okresie dojrzewania.

<p>Strefa psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Rozwijanie postaw opartych na odpowiedzialności za dokonywane wybory i postępowanie.</i> • <i>Dostarczenie wiedzy z zakresu prawa dotyczącego postępowania w sprawach nieletnich.</i> • <i>Przeciwdziałanie ryzykownym zachowaniom seksualnym.</i> • <i>Rozwijanie umiejętności reagowania w sytuacjach kryzysowych, niesienia pomocy dotkniętym nimi osobom oraz minimalizowania ich negatywnych skutków.</i> • <i>Rozwijanie umiejętności lepszego rozumienia siebie poprzez poszukiwanie i udzielania odpowiedzi na pytanie: Kim jestem? Jakie są moje cele i zadania życiowe?</i>
<p>Strefa społeczna – budowanie relacji i kształtowanie postaw społecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Kształtowanie umiejętności wchodzenia w interakcję z ludźmi w sposób zapewniający zadowolenie obydwu stron.</i> • <i>Kształtowanie umiejętności szukania inspiracji, rozwijanie własnej kreatywności.</i> • <i>Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych (wolontariat).</i>
<p>Strefa aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorów zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.</i> • <i>Rozwijanie pozytywnego stosunku do procesu kształcenia i samokształcenia, zaangażowania w zdobywanie wiedzy i umiejętności. Rozwijanie takich cech jak: pracowitość, odpowiedzialność, prawdomówność, rzetelność i wytrwałość.</i> • <i>Umacnianie więzi ze społecznością lokalną.</i>

5. Katalog wartości i szczególnie istotnych w procesie wychowania

Wartości uniwersalne:

- *prawda*
- *piękno*
- *patriotyzm i poczucie wspólnoty lokalnej*
- *czystość języka polskiego, kultura słowa*
- *samodzielność i praca nad sobą*
- *rzetelna praca*
- *wrażliwość na krzywdę innych*

Wartości szczególnie istotne dla indywidualnego rozwoju ucznia:

- *Kształtowanie i wzmacnianie pozytywnego i realnego poczucia własnej wartości.*
- *Poznanie swoich mocnych stron, dostrzeganie i docenianie własnych sukcesów i kształtowanie pozytywnego myślenia o samym sobie.*
- *Inicjatywa i radzenie sobie z przeszkodami – myślenie koncepcyjne i analityczne.*
- *Rozwijanie samodzielności, niezależności i odpowiedzialności.*
- *Kształtowanie zdolności do samooceny i samokontroli.*
- *Rozwijanie wyobraźni, budzenie wrażliwości estetycznej.*
- *Gotowość do ciągłego doksztalcania się, podnoszenia swoich kwalifikacji.*
- *Rozwijanie troski o własne zdrowie, sprawność fizyczną i dobrą kondycję psychiczną.*

- *Poznanie własnego środowiska i odczuwanie radości w obcowaniu z przyrodą.*
- *Efektywne zarządzanie własnym czasem.*

Wartości szczególnie istotne dla prawidłowego funkcjonowania w grupie (społeczności szkolnej):

- *Rozwijanie wzajemnego szacunku.*
- *Umiejętności pracy w zespole.*
- *Kształtowanie osobowości otwartej na potrzeby oraz uczucia drugiego człowieka.*
- *Rozumienie i akceptacja uczuć innych ludzi.*
- *Przewidywanie konsekwencji własnego postępowania, podejmowanie odpowiedzialnych decyzji.*
- *Przestrzeganie zasad kulturalnego zachowania.*
- *Rozwijanie poczucia wspólnoty grupowej i podejmowanie wspólnych decyzji.*
- *Dbanie o przyjazną atmosferę w klasie, kultywowanie tradycji, zwyczajów i świąt klasowych, organizowanie imprez okolicznościowych, integrujących uczniów i nauczycieli.*

6. Zadania nauczyciela wychowawcy

- * *Prowadzenie działań wspomagających wszechstronny rozwój ucznia.*
- * *Kształtowanie dobrej atmosfery w pracy zespołu klasowego.*
- * *Współdziałanie ze wszystkimi nauczycielami koordynowanie ich działań wychowawczych.*
- * *Utrzymywanie ścisłej współpracy z rodzicami i wspieranie ich w procesie wychowawczym.*
- * *Kreowanie sytuacji, w których dziecko aktywnie rozwija wszystkie strefy swej osobowości.*

7. Współpraca rodziców ze szkołą

Pierwotne i największe prawa do wychowania swoich dzieci rodzice. Nauczyciele jedynie wspierają rodziców w dziele wychowania. Kierunek działalności wychowawczej w szkole nie może być sprzeczny z wolą i przekonaniem rodziców. Rodzice współdziałają ze szkołą za pośrednictwem Rady Rodziców i klasowych rad rodziców.

Rodzice, jako członkowie społeczności szkolnej, biorą udział w wychowawczych zadaniach szkoły poprzez następujące działania:

- *współtworzenie programu wychowawczo – profilaktycznego;*
- *uczestniczenie w zebraniach;*
- *udział w szkolnych spotkaniach poświęconych zagadnieniom wychowawczym (rodzice mogą proponować formy spotkań i osoby prowadzące);*
- *uczciwe i rzetelne informowanie wychowawców o stanie zdrowia dziecka i przyczynach jego nieobecności na zajęciach;*

- udział, w charakterze opiekuna, w wycieczkach szkolnych i imprezach organizowanych przez szkołę;
- indywidualne konsultacje z wychowawcami i nauczycielami;
- utrzymywanie systematycznego kontaktu z wychowawcą, w celu uzyskiwania rzetelnej informacji na temat swojego dziecka, jego zachowania, postępów w nauce i przyczyn trudności w szkole;
- ponoszenie odpowiedzialności materialnej za umyślne zniszczenia i kradzieże dokonane w szkole przez własne dzieci.

8. Współpraca ze środowiskiem lokalnym

Środowisko odgrywa szczególną rolę w rozwoju osobowości ucznia. Pomocne jest w kształtowaniu odpowiednich postaw moralnych i przygotowaniu wychowanków do właściwych wyborów życiowych. Aby właściwie wprowadzić uczniów w role społeczne, szkoła współpracuje z następującymi instytucjami i organizacjami społecznymi.

Władze lokalne:

- udział w akcjach typu sprzątanie świata, zbiórka surowców wtórnych;
- organizacja festynów, spotkań okolicznościowych, wycieczek;
- zapoznanie uczniów z pracą urzędu;
- nawiązywanie kontaktów z władzami poprzez spotkania z nauczycielami, uczniami z okazji np. uroczystości szkolnych:

Wymiar sprawiedliwości (sąd, kurator, Policja):

- współpraca z kuratorem sądowym w sprawach uczniów objętych tym środowiskiem wychowawczym;
- udział w zajęciach prowadzonych przez policję na temat bezpieczeństwa ruchu drogowego, przeciwdziałania agresji i przestępczości;

Placówki kulturalne i oświatowe (GOK, Biblioteka Publiczna, DFK i inne):

- udział w konkursach organizowanych przez placówki kulturalno – oświatowe;
- wyjścia do kina;
- lekcje biblioteczne;

Placówki oświatowo – opiekuńcze (PPPP, GOPS):

- pomoc uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu;
- pomoc dzieciom z rodzin zagrożonych patologią społeczną;
- udzielanie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej;

9. Stałe uroczystości o charakterze wychowawczym i kulturalnym

UROCZYSTOŚCI	TERMIN REALIZACJI
<i>Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego</i>	<i>Wrzesień</i>
<i>Ślubowanie i pasowanie na ucznia klasy pierwszej</i>	<i>Październik</i>
<i>Dzień Komisji Edukacji Narodowej</i>	<i>Październik</i>
<i>Święto Niepodległości</i>	<i>Listopad</i>
<i>Andrzejki</i>	<i>Listopad</i>
<i>Mikołajki</i>	<i>Grudzień</i>
<i>Wigilie klasowe</i>	<i>Grudzień</i>
<i>Bal Karnawałowy</i>	<i>Styczeń</i>
<i>Pierwszy dzień Wiosny</i>	<i>Marzec</i>
<i>Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja</i>	<i>Maj</i>
<i>Dzień dziecka</i>	<i>Czerwiec</i>
<i>Uroczyste zakończenie roku szkolnego</i>	<i>Czerwiec</i>

10. Organizacja pomocy w sytuacjach zagrożenia

SYTUACJE ZAGROŻENIA	FORMY POMOCY WYCHOWAWCZEJ
Niedostatek ekonomiczny.	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej; • zorganizowanie dożywiania; • pomoc w zakupie wyposażenia ucznia; • dofinansowanie do wycieczek, wyjazdów do kina, teatru, muzeum.
Patologia rodziny i uzależnienia.	<ul style="list-style-type: none"> • profilaktyka uzależnień na lekcjach wychowawczych (programy profilaktyczne, filmy ...); • współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną; • obserwacja i każdorazowe udzielanie pomocy.
Problemy w nauce.	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia wyrównawcze; • pomoc wewnątrzklasowa (koleżeńska); • pomoc ze strony nauczycieli przedmiotu; • współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną; • programy wyrównawcze.

11. Formy i zasady nagradzania uczniów wyróżniających się swoim zachowaniem

Zachowanie	Formy uznania i aprobaty
Pomoc innym w nauce.	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ na ocenę z zachowania; • wpis do kroniki szkoły; • informacja na stronie internetowej szkoły;
Szczególna aktywność na terenie klasy i szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ na ocenę z zachowania; • wpis do kroniki szkoły; • informacja na stronie internetowej szkoły; • nagroda rzeczowa i wyróżnienie na forum szkoły;
Udział i sukcesy w konkursach.	<ul style="list-style-type: none"> • wpływ na ocenę z zachowania; • nagradzanie na koniec roku; • listy pochwalne;
Własnoręczne wykonanie (naprawa) pomocy dydaktycznej, pracy artystycznej, użytkowej.	<ul style="list-style-type: none"> • umieszczenie podpisu wykonawcy na rzeczy; • podziękowanie od dyrektora, wychowawcy;
Uatrakcyjnienie programu uroczystości szkolnych prezentacją umiejętności wykształconych i rozwijanych poza szkołą (taniec, gra na instrumencie, śpiew...).	<ul style="list-style-type: none"> • podziękowanie od dyrektora, wychowawcy; • list uznania dla rodziców (opiekunów); • zaproszenie do dalszych występów; • pomoc ze strony szkoły w uzyskaniu sponsora, który wsparłby rozwój umiejętności, talentu;
Pomoc kolegom w rozwiązywaniu konfliktów.	<ul style="list-style-type: none"> • pochwała ze strony wychowawcy, pedagoga; • wpływ na ocenę zachowania;
Udzielanie pomocy osobom potrzebującym jej (starszym, dzieciom, kolegom...).	<ul style="list-style-type: none"> • pochwała ze strony wychowawcy, pedagoga; • wpis do kroniki szkoły; • informacja na stronie internetowej szkoły;
Reprezentowanie szkoły w imprezach pozaszkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> • dyplom uznania; • list pochwalny do rodziców (opiekunów);

12. Zachowania przynoszące uszczerbek dobremu imieniu ucznia i szkoły

Zachowanie	Formy motywowania do zachowań pozytywnych
Wagary, ucieczki z zajęć.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem; • obowiązek szybkiego uzupełnienia zaległości; • dyskusja wewnątrzklasowa; • wpływ na ocenę zachowania;
Bójki.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa z wychowawcą, rodzicem, pedagogiem; • przypomnienie zasad kulturalnego i spokojnego rozwiązywania konfliktów; • powiadomienie policji (w szczególnych

	sytuacjach)
Wyzywanie kolegów.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa wychowawcza; • dyskusja w klasie na temat kultury słowa; • rozmowa z rodzicem w obecności ucznia;
Niekulturalne zachowanie wobec pracowników szkoły.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa wychowawcza; • polecenie powtórzenia czynności w sposób kulturalny i grzeczny;
Palenie papierosów.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa wychowawcza; • powiadomienie rodziców; • polecenie napisania referatu na temat szkodliwości palenia; • zakaz uczestnictwa w zabawach, dyskotekach, wycieczkach...;
Picie alkoholu.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa wychowawcza; • powiadomienie rodziców; • polecenie napisania referatu na temat szkodliwości picia alkoholu; • zakaz uczestnictwa w zabawach, dyskotekach, wycieczkach...; • współpraca z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną;

Środki psychoaktywne.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa wychowawcza; • powiadomienie rodziców; • kontakt z kuratorem sądowym; • skierowanie do instytucji wspomagających uzależnionych w drodze do wyleczenia;
Dewastacja sprzętu.	<ul style="list-style-type: none"> • naprawienie szkody; • powiadomienie rodziców; • konsekwencje finansowe; • dodatkowa praca na rzecz szkoły;
Wymuszenia, przemoc psychiczna.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa i spotkanie z wychowawcą, pedagogiem, rodzicem; • wpływ na ocenę zachowania; • wykluczenie z zabaw, imprez, wycieczek;
Cyberprzemoc.	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa wychowawcza; • powiadomienie rodziców; • kontakt z kuratorem sądowym;

13. Metody, formy, techniki realizacji celów wychowawczych

- * Psychodramy
- * Krąg uczuć
- * Rysunki
- * Piosenki
- * Scenki rodzajowe
- * Dyskusja klasowa
- * Burza mózgów
- * Niedokończone zdania
- * Gry i zabawy
- * Wycieczki
- * Praca w małych grupach
- * Praca w zespołach klasowych
- * Praca w zespołach zadaniowych
- * Praca indywidualna

14. Treści dotyczące obszarów wychowania i profilaktyki zawarte w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego

1. Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> • dba o higienę oraz estetykę własną i otoczenia; • ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia człowieka; • posługuje się numerami telefonów alarmowych, formułuje komunikat wezwanie o pomoc: Policji, Pogotowia Ratunkowego, Straży Pożarnej; • posługuje się danymi osobowymi w kontakcie ze służbami mundurowymi i medycznymi, w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia; • reaguje stosownym zachowaniem w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa, zdrowia jego lub innej osoby; • wymienia wartości odżywcze produktów żywnościowych, ma świadomość znaczenia odpowiedniej diety dla utrzymania zdrowia, ogranicza spożywanie posiłków o niskich wartościach odżywczych i niezdrowych, zachowuje umiar w spożywaniu produktów słodzonych, zna konsekwencje zjadania ich w nadmiarze;

	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje posiłki służące utrzymaniu zdrowia; • ubiera się odpowiednio do stanu pogody, poszukuje informacji na temat pogody, wykorzystując np. internet; • ma świadomość, iż nieodpowiedzialne korzystanie z technologii ma wpływ na utratę zdrowia człowieka;
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • w sposób odpowiedzialny posługuje się technologią dostosowaną do jego predyspozycji psychofizycznych i zdrowotnych;
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> • analizuje związek pomiędzy własnym postępowaniem a zachowaniem zdrowia oraz rozpoznaje sytuacje wymagające konsultacji lekarskiej; • uzasadnia konieczność ochrony przyrody; • opisuje i prezentuje postawę i zachowania człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody;
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, jakie znaczenie ma aktywność fizyczna dla zdrowia; • opisuje piramidę żywienia i aktywności fizycznej;
	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje zasady zdrowego odżywiania; • przestrzega zasad higieny osobistej i czystości odzieży; • przyjmuje prawidłową postawę ciała w różnych sytuacjach; • omawia sposoby postępowania w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia; • wymienia czynniki, które wpływają pozytywnie i negatywnie na zdrowie i samopoczucie oraz wskazuje te, na które może mieć wpływ; • omawia sposoby redukowania nadmiernego stresu i radzenia sobie z nim w sposób konstruktywny; • wymienia przyczyny i skutki otyłości oraz nieuzasadnionego odchudzania się i używania sterydów w celu zwiększenia masy mięśni; • wyjaśnia wymogi higieny wynikające ze zmian zachodzących w organizmie w okresie dojrzewania;
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie umiejętności właściwego reagowania na niebezpieczeństwa zagrażające życiu i zdrowiu; • doskonalenia umiejętności dbałości o własne ciało, jak i najbliższe otoczenie; • poznawanie siebie, swoich zdolności i rozwijanie zainteresowań sprzyjających motywacji do uczenia

	się;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> • <i>przyjmuje postawy odpowiedzialności za współczesny i przyszły stan środowiska;</i> • <i>kształtuje umiejętności segregowania i wtórnego wykorzystania odpadów znajdujących się w najbliższym otoczeniu;</i>

2. Sfera fizyczna – edukacja zdrowotna

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> • <i>identyfikuje się z grupą społeczną, do której należy: rodzina, klasa w szkole, drużyna sportowa, społeczność lokalna, naród; respektuje normy i reguły postępowania w tych grupach;</i> • <i>przyjmuje konsekwencje swojego uczestnictwa w grupie i własnego w niej postępowania w odniesieniu do przyjętych norm i zasad;</i> • <i>współpracuje z uczniami, wymienia się z nimi pomysłami i doświadczeniami, wykorzystując technologię;</i> • <i>dostrzega, że każdy powinien brać odpowiedzialność za swoje wybory;</i> • <i>dostrzega, że lepiej poznać siebie, bardziej się rozwija i czerpie szczęście w relacji z innymi osobami niż w samotności;</i> • <i>odkrywa, że współtworzy różne wspólnoty osób, np. rodzinę, klasę, państwo;</i> • <i>ma świadomość, że każdej osobie ludzkiej, także jemu, należy się szacunek, że szacunkiem należy obdarzać także wspólnoty osób – rodzinę, klasę, naród (ojczyznę), w tym wspólnotę religijną – a także symbole tych wspólnot;</i> • <i>szanuje godność każdej osoby ludzkiej oraz swoją, wyraża swoim komunikatem werbalnym i niewerbalnym;</i> • <i>uwzględnia coraz częściej godność i dobro innych osób, podejmując decyzje o działaniu;</i> • <i>wyraża szacunek wobec osób, wspólnot osób oraz ich symboli w sytuacjach codziennych i uroczystych, przejawiając właściwe zachowanie;</i> • <i>wchodzi w relacje z innymi osobami (rówieśnikami, nauczycielami), szanując to, co jest wartością dla nich, i nazywając to, co jest wartością dla niego;</i> • <i>naśladuje i przyjmuje jako własne zachowania dobre na podstawie doświadczeń ze świata</i>

	<p><i>realnego oraz przykładów płynących z tekstów literackich, filmów i innych źródeł;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>przestrzega zasad obowiązujących we wspólnocie osób, której jest członkiem;</i>
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • <i>uczestniczy w zespołowym rozwiązaniu problemu, posługując się technologią taką jak: poczta elektroniczna, forum, wirtualne środowisko kształcenia, dedykowany portal edukacyjny;</i> • <i>identyfikuje i docenia korzyści płynące ze współpracy nad wspólnym rozwiązywaniem problemów;</i> • <i>bierze udział w różnych formach współpracy, jak: programowanie w parach lub w zespole, realizacja projektów, uczestnictwo w zorganizowanej grupie uczących się;</i> • <i>projektuje, tworzy i prezentuje efekty wspólnej pracy;</i>
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> • <i>prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;</i>
Wychowanie fizyczne	<ul style="list-style-type: none"> • <i>uczestniczy w sportowych rozgrywkach klasowych w roli zawodnika, stosując zasady „czystej gry”: szacunku dla rywala, respektowania przepisów gry, podporządkowania się decyzjom sędziego; potrafi właściwie zachować się w sytuacji zwycięstwa i porażki, podziękować za wspólną grę;</i> • <i>pełni rolę organizatora, sędziego i kibica w ramach szkolnych zawodów sportowych;</i> • <i>wyjaśnia zasady kulturalnego kibicowania;</i> • <i>wyjaśnia, jak należy zachować się w sytuacjach związanych z aktywnością taneczną;</i> • <i>omawia znacznie dobrych relacji z innymi ludźmi, w tym z rodzicami oraz rówieśnikami tej samej i odmiennej płci;</i> • <i>identyfikuje swoje mocne strony, budując poczucie własnej wartości, planuje sposoby rozwoju oraz ma świadomość słabych stron, nad którymi należy pracować;</i> • <i>wykazuje kreatywność w poszukiwaniu rozwiązań sytuacji problemowych;</i> • <i>wykazuje umiejętność adekwatnej samooceny swoich możliwości psychofizycznych;</i> • <i>współpracuje w grupie szanując poglądy i wysiłki innych ludzi, wykazując asertywność i empatię;</i> • <i>motywuje innych do udziału w aktywności fizycznej, ze szczególnym uwzględnieniem osób o niższej sprawności fizycznej i specjalnych</i>

	<i>potrzebach edukacyjnych (np. osoby niepełnosprawne, osoby starsze);</i>
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • <i>zachęcanie do działania na rzecz środowiska lokalnego;</i> • <i>doskonalenie umiejętności w zakresie komunikowania się, współpracy i działania oraz pełnienia roli lidera w zespole;</i>
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • <i>radzi sobie w sytuacji konfliktu, presji grupy, stresu;</i>

3. Sfera aksjologiczna – kultura, przekaz norm i wzorców zachowań, kształtowanie osobowości, tożsamości

Szkoła podstawowa/przedmiot	Wymagania szczegółowe. Uczeń:
Edukacja wczesnoszkolna	<ul style="list-style-type: none"> • <i>ocenia swoje postępowanie i innych osób, odnosząc się do poznanych wartości, takich jak: godność, honor, sprawiedliwość obowiązkowość, odpowiedzialność, przyjaźń, życzliwość, umiar, powściągliwość, pomoc, zadośćuczynienie, przeproszanie, uznanie, uczciwość, wdzięczność oraz inne respektowane przez środowisko szkolne;</i> • <i>szanuje zwyczaje i tradycje różnych grup społecznych i narodów, przedstawia i porównuje zwyczaje ludzi, np. dotyczące świąt w różnych regionach Polski, a także w różnych krajach;</i> • <i>określa, co jest dobre, a co jest złe, w otaczającym go świecie i w świecie poznawanych tekstów oraz podaje uzasadnienie swojego zdania;</i> • <i>odróżnia szczęście od doraźnie odczuwanej przyjemności i poznaje, że dobro jest źródłem szczęścia własnego oraz innych osób;</i> • <i>odkrywa, że wspólnota osób, której jest członkiem, ustanawia swoje zasady (normy) i oczekuje ich respektowania;</i>
Język polski	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kształtuje umiejętność uczestniczenia w kulturze polskiej europejskiej, szczególnie w jej wymiarze symbolicznym i aksjologicznym;</i> • <i>rozwija zdolności dostrzegania wartości: prawdy, dobra, piękna, szacunku dla człowieka i kierowania się tymi wartościami;</i> • <i>kształci postawy szacunku dla przeszłości i tradycji literackiej jako podstawy tożsamości narodowej;</i> • <i>rozwija zainteresowania kulturą w środowisku lokalnym i potrzeby uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych;</i> • <i>rozwija szacunek dla wiedzy, wyrabia pasję</i>

	<p><i>poznawania świata i zachęca do praktycznego zastosowania zdobytych wiadomości;</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>rozwija umiejętność samodzielnego docierania do informacji, dokonywania ich selekcji, syntezy oraz wartościowania;</i> • <i>rozwija umiejętność rzetelnego korzystania ze źródeł wiedzy, w tym stosowania cudzośłowu, przepisów i odsyłaczy, oraz szacunku dla cudzej własności intelektualnej;</i>
	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kształci nawyki systematycznego uczenia się oraz porządkowania zdobytej wiedzy i jej pogłębiania;</i> • <i>jest zachęcany do rozwijania swoich uzdolnień przez udział w różnych formach poszerzania wiedzy, na przykład w konkursach, olimpiadach przedmiotowych i wykładach, oraz rozwijania umiejętności samodzielnej prezentacji wyników swojej pracy;</i>
Biologia	<ul style="list-style-type: none"> • <i>prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych;</i>
Historia	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poznaje historię i tradycje swojej okolicy i ludzi dla niej szczególnie zasłużonych; zna lokalne zabytki i opisuje ich dzieje;</i>
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> • <i>poznaje i popularyzuje przykłady muzycznej twórczości ludowe, obrzędy, zwyczaje, tradycje swojego regionu;</i> • <i>zna repertuar kulturalnego człowieka, orientując się w sztandarowych utworach z dziejów historii muzyki i współczesnej kultury muzycznej oraz wartościowej muzyki popularnej;</i> • <i>zna i wymienia instytucje upowszechniające kulturę muzyczną we własnym regionie, kraju i na świecie oraz ich działalność, a także śledzi wydarzenia artystyczne;</i> • <i>uczestniczy w tworzeniu artystycznych projektów edukacyjnych o charakterze interdyscyplinarnych (również z wykorzystywaniem technologii informacyjnej);</i> • <i>angażuje się w kreowanie kultury artystycznej swojej szkoły i najbliższego środowiska;</i> • <i>uczestniczy realnie lub wirtualnie w różnorodnych wydarzeniach muzycznych;</i> • <i>stosuje zasady wynikające ze świadomego korzystania i uczestniczenia w dorobku kultury muzycznej: odpowiednie zachowanie podczas koncertu, przedstawienia operowego itp., tolerancja dla preferencji muzycznych innych osób</i>

	<i>oraz szacunek dla twórców i wykonawców;</i>
Plastyka	<ul style="list-style-type: none"> • <i>zna dziedzictwo kulturowe najbliższego otoczenia, wymienia zabytki i dzieła architektury (historycznej i współczesnej);</i> • <i>zapoznaje się z twórczością artystów w obrębie „małej ojczyzny”;</i>
Przyroda	<ul style="list-style-type: none"> • <i>kształtuje postawy związane z tożsamością kulturową regionu;</i>

Geografia	<ul style="list-style-type: none"> • <i>łączy racjonalność naukową z refleksją nad pięknem i harmonią świata przyrody oraz dziedzictwem kulturowym ludzkości;</i> • <i>przyjmuje postawy szacunku do środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz rozumienie potrzeby racjonalnego w nim gospodarowania;</i> • <i>rozwija w sobie poczucie tożsamości oraz wykazywanie postawy patriotycznej, wspólnotowej i obywatelskiej;</i> • <i>ma poczucie dumy z piękna ojczystej przyrody i dorobku narodu (różnych obiektów dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego własnego regionu i Polski, krajobrazów Polski, walorów przyrodniczych, kulturowych, turystycznych oraz sukcesów polskich przedsiębiorstw na arenie międzynarodowej);</i> • <i>kształtuje pozytywne – emocjonalne i duchowe – więzi z najbliższym otoczeniem, krajem ojczystym, a także z całą planetą Ziemią;</i> • <i>rozwija postawy współodpowiedzialności za stan środowiska geograficznego, kształtowanie ładu przestrzennego oraz przyszłego rozwoju społeczno-kulturowego i gospodarczego „małej ojczyzny”, własnego regionu i Polski;</i> • <i>przełamuje stereotypy i kształtuje postawy szacunku, zrozumienia, akceptacji i poszanowania innych kultur przy jednoczesnym zachowaniu poczucia wartości dziedzictwa kulturowego własnego narodu i własnej tożsamości;</i>
Informatyka	<ul style="list-style-type: none"> • <i>opisuje kwestie etyczne związane z wykorzystaniem komputerów i sieci komputerowych, takich jak: bezpieczeństwo, cyfrowa tożsamość, prywatność, własność intelektualna, równy dostęp do informacji i dzielenie się informacją;</i> • <i>postępuje etycznie w pracy z informacjami;</i>

4. Sfera psychiczna – bezpieczeństwo, profilaktyka zachowań ryzykownych

<p>Szkoła podstawowa/przedmiot</p>	<p>Wymagania szczegółowe. Uczeń:</p>
<p>Edukacja wczesnoszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, iż wszyscy ludzie posiadają prawa i obowiązki, wymienia własne prawa i obowiązki, przestrzega ich i stosuje je w codziennym życiu; • rozróżnia podstawowe znaki drogowe, stosuje przepisy bezpieczeństwa w ruchu drogowym i miejscach publicznych; przestrzega zasad zachowania się środkach publicznego transportu zbiorowego; • stosuje się do zasad bezpieczeństwa w szkole, odnajduje drogę ewakuacyjną, rozpoznaje znaki i symbole informujące o różnych rodzajach niebezpieczeństw oraz zachowuje się zgodnie z informacją w nich zawartą; stosuje zasady bezpiecznej zabawy w różnych warunkach i porach roku; • ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego, np. nagła zmiana pogody, huragan, ulewne deszcze, burza, susza oraz ich następstwa: powódź, pożar, piorun; określa odpowiednie sposoby zachowania się człowieka w takich sytuacjach; • stosuje zasady bezpieczeństwa podczas korzystania urządzeń cyfrowych, rozumie i respektuje ograniczenia związane z czasem pracy z takimi urządzeniami, oraz stosuje zasady etykiety; • rozróżnia pożądane i niepożądane zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, zwłaszcza w sieci Internet;
<p>Informatyka</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia pozytywne i negatywne zachowania innych osób (również uczniów) korzystających z technologii, w tym zwłaszcza w sieci Internet; • przestrzega ogólnie przyjęte zasady związane z bezpieczeństwem Internetu; • posługuje się technologią zgodnie z przyjętymi zasadami i prawem; przestrzega zasad bezpieczeństwa i higieny pracy; • uznaje i respektuje prawo do prywatności danych i informacji oraz prawo do własności intelektualnej;

	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zagrożenia związane z powszechnym dostępem do technologii oraz do informacji i opisuje metody wystrzegania się ich; stosuje profilaktykę antywirusową i potrafi zabezpieczyć przed zagrożeniem komputer wraz z zawartymi w nim informacjami; ocenia krytycznie informacje i ich źródła, w szczególności w sieci, pod względem rzetelności i wiarygodności w odniesieniu do rzeczywistych sytuacji, docenia znacznie otwartych zasobów w sieci i korzysta z nich;
Technika	<ul style="list-style-type: none"> przewiduje zagrożenia płynące z niewłaściwego użytkowania sprzętu technicznego; analizuje sytuacje zagrażające zdrowiu i życiu podczas pracy z narzędziami i urządzeniami (procedura postępowania podczas wypadku przy pracy; umiejętność udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej w typowych sytuacjach zagrożenia)
Wychowanie do życia w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> świadomie i odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, w tym z Internetu, dokonując wyboru określonych treści i limitując czas im poświęcany;

**15. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ INACZEJ”
W KLASIE PIERWSZEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
Poznajemy siebie i swoich	Poznajmy się	1. Spotkanie zapoznawcze. 2. Autoprezentacja prowadzących. 3. Autoprezentacja dzieci (słowna, rysunkowa).	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> Uczeń ma poczucie przynależności do klasy. Uczeń realizuje potrzebę działania w grupie klasowej.
	Jesteś członkiem rodziny	1. Moja rodzina (wykonanie książeczki o rodzinie). 2. Omówienie książeczki o rodzinie . 3. Każdy w rodzinie ma swoje obowiązki.	wychowawca, rodzice	
	Razem uczyliśmy się, razem bawimy	1. Jesteśmy klasą. 2. To są moi przyjaciele. 3. Poznajemy normy, reguły,	wychowawca	

		zasady.		
	Nasze uczucie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozpoznamy i nazywamy uczucia. 2. Wyrażamy uczucia mimiką. 3. Wyrażamy uczucie w zachowaniu. 4. Zwracamy uwagę na uczucia innych ludzi. 5. Uczymy się rozumieć uczucia innych ludzi. 	wychowawca	
	Podobieństwa i różnice między ludźmi	<ol style="list-style-type: none"> 1. Każdy z nas wygląda inaczej. 2. Różnimy się między sobą. 3. Ludzie różnią się między sobą nie tylko wyglądem . 4. Jak można mnie rozpoznać? 5. Moja twarz jest niepowtarzalna. 6. Jesteśmy podobni i różni w swoich upodobaniach. 	wychowawca	
	Dbamy o zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co mogę zrobić aby być silnym i zdrowym? 2. Zwracamy uwagę na to, co wkładamy do ust. 3. Rozpoznamy substancje trujące. 4. Jak się zachować? 	wychowawca	

**16. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ INACZEJ”
W KLASIE DRUGIEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
Uczeń zna normy dobrego	Przestrzega nie siebie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jesteśmy podobni. 2. To właśnie JA. 3. „Księżeczka o mnie”. 4. Jesteśmy niepowtarzalni. 5. Omówienie „Księżeczki o mnie”. 6. Moje sukcesy. 7. Kiedy czuję się ważny. 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń zna normy dobrego zachowania i według nich

	Nasze uczucia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Przeżywamy różne uczucia. 2. Możemy radzić sobie. 3. Czasami się kłócimy. 4. Dokuczanie. 5. Skarżenie. 6. Mój „dobry dzień”. 7. Mój „zły dzień”. 8. Czasami czujemy się odrzućeni. 	wychowawca	
	Jesteśmy członkami grupy	<ol style="list-style-type: none"> 1. W rodzinie wzajemnie sobie pomagamy. 2. Rodzina, z której pochodzę. 3. Jesteśmy klasą. 	wychowawca	
	Dbamy o swoje zdrowie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dbamy o swoje zdrowie. 2. Dobre i złe samopoczucie. 3. Jestem chory. 4. Sposoby dbania o swoje zdrowie. 	wychowawca	

**17. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ INACZEJ”
W KLASIE TRZECIEJ**

Cel wychowawczy	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
Dziecko umie zachować się w sytuacjach trudnych.	Przestrzega nie siebie i rozumienie swoich uczuć	<ol style="list-style-type: none"> 1. Co mi się zdarzyło miłego. 2. Są rzeczy, które robią bardzo dobrze. 3. Co się ze mną dzieje, gdy przeżywam różne uczucia. „Książeczka uczuć” 4. Omówienie książeczki uczuć. 5. TAK, potrafię... 6. Mogę wpływać na swoje samopoczucie. 7. Czasami jesteśmy zazdrośni. 8. Różne sposoby wyrażania swoich uczuć. 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> • Zna i rozumie pojęcia: prawo, obowiązek, tolerancja, godność. • Dostrzega różnice między ludźmi i akceptuje je. • Rozróżnia dobro i zło w sytuacjach

	<p><i>Jesteśmy członkami grupy</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Popęlniamy błędy.</i> 2. <i>Moja rodzina.</i> 3. <i>Wszyscy tworzymy klasę.</i> 4. <i>Układanie klasowego puzzla.</i> 5. <i>Jak pomagamy innym.</i> 6. <i>Inne osoby mogą mi pomóc.</i> 7. <i>Moi przyjaciele „Księżeczka o przyjaciółach”.</i> 	wychowawca	
	<p><i>Dbanie o swoje zdrowie</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Poznajemy równowagę swojego ciała.</i> 2. <i>Poznajemy ruch swojego ciała.</i> 3. <i>Gdyby moje ciało mogło mówić.</i> 4. <i>Dbamy o swoje ciało.</i> 5. <i>Jak używać leków.</i> 	wychowawca	

**18. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ INACZEJ”
W KLASIE CZWARTEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Przestrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.	<p><i>Własna tożsamość i niepowtarzalność.</i> <i>Pozytywna samoocena.</i> <i>Poczucie własnej wartości.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.</i> 2. <i>Jaki jestem?</i> 3. <i>Doceniam innych a inni doceniają mnie.</i> 4. <i>Moje sukcesy.</i> 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>Uczeń akceptuje i lubi samego siebie, ma poczucie własnej wartości, sukcesów i mocnych stron.</i> ● <i>Uczeń rozpoznaje, wyraża, rozumie, i akceptuje własne i cudze uczucia.</i> ● <i>Uczeń w atmosferze akceptacji buduje obraz otaczającego go świata.</i>
	<p><i>Uczucia i emocje – rozpoznawanie, wyrażanie, rozumienie i akceptowanie własnych i cudzych uczuć.</i></p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Skąd wiemy, że przeżywamy uczucia i emocje?</i> 2. <i>Dlaczego emocje są tak ważne?</i> 3. <i>Wewnętrzne ja – zewnętrzne ja.</i> 4. <i>Kiedy jest mi smutno?</i> 5. <i>Możemy wpływać na swój nastrój.</i> 6. <i>Trudne uczucia – złość.</i> 7. <i>Jak możemy radzić sobie ze złością?</i> 	wychowawca	

	Wprowadzenie do zajęć.	1. Wzajemne poznanie się – autoprezentacja prowadzących i autoprezentacja dzieci. 2. Zaprezentowanie treści programu.	wychowawca	
--	------------------------	--	------------	--

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
II. Uczestnictwo w grupie.	Znaczenie podobieństw i różnic między ludźmi.	1. Ludzie różnią się między sobą i dzięki temu są wyjątkowi.	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> ● Uczeń dostrzega podobieństwo i różnicę między ludźmi i szanuje odmienny sposób życia innych. ● Uczeń ma umiejętność obcowania z innymi, dostrzega, jak wiele może dać innym i jak wiele od innych otrzymać.
	Zjawisko odrzucania przez grupę.	1. Jak można pomóc tym, którzy czują się odrzuceni?	wychowawca	
	Radzenie sobie z przemocą i agresją.	1. Jak radzić sobie z przemocą i agresją?	wychowawca	
	Samopoczucie w nowej sytuacji szkolnej (pójście do IV klasy).	1. Jak Sobie radzić w IV klasie?	wychowawca	

III. Rozwiązywanie problemów.	Uświadomienie potrzeby rozważania i sprawdzania konsekwencji swoich decyzji.	1. Czasami podejmujemy ryzykowne decyzje.	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> ● Uczeń wie z jakimi uczuciami i doświadczeniami wiąże się przejście do czwartej klasy. ● Uczeń potrafi skutecznie, zdecydowanie odmówić w sytuacji zagrażającej jego zdrowiu i bezpieczeństwu. ● Uczeń potrafi określić konsekwencje wyborów, szuka dla nich alternatyw.
--------------------------------------	--	---	------------	---

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
	Uświadomienie możliwości zmiany decyzji.	1. Czasami zmieniamy swoje decyzje.	wychowawca	
	Uczenie odmawiania w ryzykownych sytuacjach.	1. Uczymy się odmawiać.	wychowawca	

**19. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ INACZEJ”
W KLASIE PIĄTEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.	<i>Poczucie własnej wartości – mocne strony, własna wyjątkowość.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kim jestem? 2. Moje mocne strony? 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> • Uczeń ma świadomość swojej wyjątkowości i tego, że każdy jest odrębną, jedyną w swoim rodzaju osobą. Dostrzega swoje mocne strony. • Uczeń przewiduje jakie skutki niesie obniżanie czyjejs wartości. • Uczeń wykorzystuje sposoby radzenia sobie z negatywnym myśleniem na swój temat. • Uczeń dostrzega osoby, które czują się samotne i pomaga tym osobom. • Uczeń rozpoznaje i nazywa uczucia: strachu, złości i potrafi je opanować, radzić sobie z nimi.
	<i>Skutki obniżania czyjegoś poczucia wartości.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Umniejszanie wartości. 	wychowawca	
	<i>Przeżywanie i wyrażanie trudnych uczuć.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak sobie radzić z negatywnym myśleniem? 2. Kiedy czuję się samotny? 3. Jak radzić sobie ze strachem? 4. Opanowywanie złości. 	wychowawca	

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
	<i>Potrzeby – ich zaspokajanie. Odróżnianie potrzeb od zachcianek.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Potrzeby a zachowania.</i> 2. <i>Potrzeby i zachcianki.</i> 	wychowawca	
II. Uczestnictwo w grupie.	<i>Rola grupy i jej wpływ na jednostkę.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Grupy, do których należymy.</i> 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uczeń ma poczucie przynależności do grupy – rodziny, kolegów, przyjaciół – postępuje zgodnie z regułami współżycia.</i> • <i>Uczeń buduje udane relacje z innymi, szuka możliwości emocjonalnego wsparcia.</i> • <i>Uczeń stara się rozumieć lepiej innych ludzi, tak aby uniknąć pochopnych opinii i decyzji.</i>
	<i>Znaczenie rodziny i rozumienie zjawisk w niej zachodzących.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Moja rodzina.</i> 2. <i>Portret mojej rodziny.</i> 3. <i>Moje miejsce w rodzinie.</i> 4. <i>Rodziny są różne.</i> 	wychowawca	
	<i>Przyjaźń i rozumienie innych ludzi.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Moje przyjaźnie.</i> 2. <i>Kiedy przyjaźń się rozpada.</i> 3. <i>Jak lepiej rozumieć innych ludzi?</i> 	wychowawca	
	<i>Współdziałanie w grupie.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Uczymy się współdziałania.</i> 2. <i>Reguły sprzyjające współpracy.</i> 	wychowawca	
III. Rozwiązywanie problemów.	<i>Podejmowanie decyzji.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Ważne umiejętności przy podejmowaniu decyzji.</i> 2. <i>Zdarza się nam podejmować ryzykowne decyzje.</i> 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uczeń potrafi samodzielnie rozwiązać problem.</i> • <i>Uczeń potrafi analizować sytuacje oraz przewidywać to, co może mu pomóc, a co przeszkodzić w osiągnięciu celu.</i>
	<i>Rozwiązywanie problemów.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Metody rozwiązywania problemu klasowego.</i> 2. <i>Rozwiązywanie problemów – inne strategie.</i> 	wychowawca	

**20. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY „SPÓJRZ INACZEJ”
W KLASIE SZÓSTEJ**

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
I. Postrzeganie siebie i rozumienie swoich uczuć.	Świadomość swoich mocnych stron i korzyści płynące z pozytywnej samooceny.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobre myślenie o sobie. 2. Znaczenie pozytywnej samooceny – „Moje punkty oparcia”. 3. Moje problemy. 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> ● Uczeń ma świadomość, co jest wewnętrznym oparciem (mocną stroną). ● Uczeń potrafi radzić sobie ze swoimi problemami. ● Uczeń rozpoznaje trudne uczucia, szuka skutecznych sposobów ich wyrażania, radzi sobie z uczuciem wstydu i złości. ● Uczeń ma świadomość zmian, którym podlega w ciągu swojego życia. ● Uczeń potrafi planować swoją przyszłość i ma świadomość drogi, jaką musi przebyć, aby je zrealizować.
	Problematyka uczuć i emocji – związek uczuć z zachowaniem.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uczucia i reakcje organizmu. 2. Myśli, uczucia, zachowania. 3. Trudne uczucia i ich wyrażanie. 	wychowawca	
	Radzenie sobie z trudnymi uczuciami (wstydem, złością).	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak radzić sobie ze wstydem? 2. Co robisz ze swoją złością? 	wychowawca	
	Dorastanie i rozwój.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak się zmieniamy? 2. Jakim człowiekiem chcę być? 	wychowawca	
II. Uczestnictwo w grupie.	Wpływ grupy na postawy i zachowania jej członków.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jak rozumieć, co przeżywają inni? 2. Jak inni wpływają na nas? 	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> ● Uczeń zna i stosuje empatię ● Uczeń wie, jaki wpływ na jego postawy i zachowania ma grupa, do której należy, potrafi je kontrolować. ● Uczeń wykorzystuje różne sposoby pomagania rówieśnikom w sposoby namawiania i potrafi umiejętnie odmówić.
	Przyjaźń i wzajemna pomoc.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Moje przyjaźnie. 2. Pomaganie innym. 	wychowawca	

<i>Blok tematyczny</i>	<i>Zagadnienia do realizacji</i>	<i>Zakres tematyczny do realizacji</i>	<i>Osoba realizująca</i>	<i>Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych</i>
<i>III. Rozwiązywanie problemów.</i>	<i>Podjęcie decyzji.</i>	1. <i>Podjęcie trudnych decyzji.</i>	wychowawca	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Uczeń potrafi podjąć decyzję w sytuacjach dylematu moralnego.</i> • <i>Uczeń wie co oznacza konflikt oraz potrafi zachować się w sytuacjach konfliktowych.</i> • <i>Uczeń stosuje poznane strategie rozwiązywania konfliktów.</i>
	<i>Wpływ podobieństw i różnic na wzajemne kontakty.</i>	1. <i>Jak podobieństwa i różnice wpływają na nasze wzajemne kontakty?</i>	wychowawca	
	<i>Konflikty i sposoby ich rozwiązywania</i>	1. <i>Konflikty są częścią naszego życia.</i> 2. <i>Co warto wiedzieć o konfliktach?</i> 3. <i>Sposoby rozwiązywania konfliktów.</i>	wychowawca	

21. PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY W KLASIE SIÓDMEJ I ÓSMEJ

Zagadnienia do realizacji:

- * *Poznajemy się. Nasze zainteresowania, hobby.*
- * *Moje uczucia.*
- * *Moje mocne i słabe strony, zalety i wady.*
- * *Komunikat typu JA – wyrażanie własnych emocji.*
- * *Style uczenia się.*
- * *Wykorzystanie wolnego czasu i czasu pracy. Rozplanowanie dnia.*
- * *Rodzina i moje miejsce w niej. Dostrzeganie rodziny.*
- * *Wszystko o przyjaźni. Chcę być przyjacielem.*
- * *Pomagam innym – Jak zostać wolontariuszem?*
- * *Konflikty. Sztuka rozwiązywania problemów.*
- * *Umiejętność radzenia sobie w sytuacjach konfliktowych i stresowych.*
- * *Higiena, właściwe odżywianie. Dbamy o siebie i swoje zdrowie. Kształtowanie odpowiednich nawyków i przyzwyczajzeń zdrowotnych.*
- * *Nałogi. Mechanizmy uzależnień. Podejmowanie odpowiedzialnych decyzji za własne zdrowie. Uświadamianie negatywnych skutków nałogów.*

* Telewizja, komputer, Internet – przyjaciel czy wróg.

* Siła reklamy.

22. DODATKOWY BLOK TEMATYCZNY PROGRAMU WYCHOWAWCZO- PROFILAKTYCZNEGO „SPÓJRZ INACZEJ”

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
IV. Dbanie o zdrowie i wiedza na temat uzależnień.	<i>Zdrowe życie.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Co to jest zdrowe życie?</i> 2. <i>Podejmujemy decyzje dotyczące zdrowia.</i> 3. <i>Nasze potrzeby i sposoby ich zaspokajania.</i> 	<i>wychowawca pielęgniarzka</i>	<ul style="list-style-type: none"> ● <i>Uczeń na wartości zdrowego stylu życia.</i> ● <i>Uczeń jest odpowiedzialny za własne zdrowie.</i> ● <i>Uczeń zna mechanizmy uzależnień oraz skutki działania.</i>
	<i>Wiedza o środkach uzależniających.</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Co wiemy o środkach zmieniających świadomość?</i> 2. <i>Czemu ludzie sięgają po środki uzależniające?</i> 3. <i>Mechanizm uzależnienia.</i> 4. <i>Dlaczego młodzi ludzie palą papierosy?</i> 5. <i>Działanie nikotyny na nasze ciało.</i> 6. <i>Jak alkohol wpływa na nasz organizm?</i> 7. <i>Dlaczego ludzie piją alkohol?</i> 8. <i>Jak można uzależnić się od alkoholu?</i> 9. <i>Uzależnienie od alkoholu wpływa na całą rodzinę?</i> 	<i>wychowawca pielęgniarzka</i>	

Blok tematyczny	Zagadnienia do realizacji	Zakres tematyczny do realizacji	Osoba realizująca	Przewidywane efekty oddziaływań wychowawczych
		10. Zasady brania leków. 11. Co wiemy, a czego nie wiemy o narkotykach? 12. Dlaczego ludzie biorą narkotyki? 13. Użytki a prawo i regulamin szkoły. 14. Jak pomóc, gdy ktoś ma kłopoty?		
	Reklama.	1. Jak korzystać z reklam? 2. Reklamy leków i używek?	wychowawca	

* Prowadzący realizując zagadnienia z bloku IV. Dbanie o zdrowie i wiedza na temat uzależnień, wybiera tematykę w zależności od potrzeb i możliwości uczniów – około 7-8 zajęć w roku szkolnym.

23. PRZEWIDYWANE EFEKTY ODDZIAŁYWAŃ WYCHOWAWCZYCH

SYLWETKA WYCHOWAWCZA ABSOLWENTA

- 1.** *Uczeń obserwuje własne zachowanie w różnych sytuacjach.*
- 2.** *Ma świadomość swoich zalet i wad.*
- 3.** *Rozumie potrzeby swoje i innych ludzi.*
- 4.** *Rozumie potrzebę krytycznego podejścia do spotykanych wzorców.*
- 5.** *Potrafi i chce się pozytywnie zaprezentować.*
- 6.** *Uczeń potrafi rozpoznać w swoim otoczeniu pozytywne wzorce.*
- 7.** *Uczeń ma motywację do podejmowania właściwych decyzji i dokonywania prawidłowych wyborów.*
- 8.** *Potrafi jasno i konstruktywnie formułować wypowiedzi.*
- 9.** *Używa komunikaty JA jako zwrotu przedstawiającego odczucia nadawcy.*
- 10.** *Potrafi bezpośrednio i otwarcie wyrazić swoje prośby, sądy i oczekiwania.*
- 11.** *Uczeń rozumie konieczność wyznaczania sobie celów i dąży do ich osiągnięcia.*
- 12.** *Potrafi dokonywać samooceny i samokontroli.*
- 13.** *Potrafi współdziałać z rówieśnikami i dorosłymi.*
- 14.** *Okazuje szacunek i chętnie pomaga osobom potrzebującym.*

- 15.** *Dostrzega potrzeby własne i innych.*
- 16.** *Przyjmuje pomoc jako objaw koleżeństwa i stara się ją odwzajemnić.*
- 17.** *Posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych.*
- 18.** *Korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne.*

24. EWALUACJA PROGRAMU

Ocena jakościowa i ilościowa programu wychowawczego przeprowadzana jest dwa razy w ciągu roku szkolnego – po pierwszym i drugim semestrze.

Informacje dotyczące oceny stopnia realizacji programu zawarte są w arkuszach klasyfikacyjnych poszczególnych oddziałów klasowych i znajdują się w dokumentacji szkoły.